ДЕКЛАРАЦІЯ

Директорії Української Народньої Республіки

Героїчним поривом українського озброєного трудового народу зметено з лиця Землі Української руйнуюче поміщицько-монархічне панування гетьманщини. Україну вичищено від карних експедицій, старост, жандармів та інших злочинних інституцій пануючих класів, відновлено національно-персональну автономію що забезпечує право кожної нації на вільне життя, земські думи та земства, наставлені гетьманським урядом, скасовано і відновлено демократичні вибрані всенародним голосуванням органи місцевого самоврядування. До повного вирішення земельної реформи Директорія Української Народньої Республіки оголосила: всі дрібні селянські господарства і всі трудові господарства залишаються в користуванню попередніх їх власників непорушними, а решта земель переходить в користування безземельних і малоземельних селян, а в першу чергу тих, хто пішов у війська Республіки для боротьби з гетьманом. Верховне порядкування цею землею належить Директорії Української Народньої Республіки. Ця постанова стосується також монастирських церковних і казенних земель. Для переведення реформи організовано народні земельні управи по наказу № 1 Директорії селянам. Робляться одвиси контрибуцій, взятих поміщиками з селян для повернення їх покривдженим. Так само ведуться слідства по всій Україні з приводу тих зловживань і злочинств, які було вчинено над селянсавом поміщиками та гетьманським урядом.

Постановою 5 грудня Директорія одмінила всі закони й постанови гетьманського уряду. В сфері робітничої політики відновлено восьмигодинний робочий день, знов установлено колективні договори, право коаліцій і страйк, а також усю повноту прав робітничих і фабричних комітетів.

У всіх инших галузях життя Директорія так само одмінила всі закони й постанови гетьманського уряду, направлені проти інтересів трудящих класів і шкідливих для всього громадянства. Уповноважено, силою й волею трудящих класів України, верховна влада Української Народньої Республіки, Директорія, цими заходами довершила перший акт соціального та національно-політичного визволення Українського Народу. Слідуючим етапом нашої революції є творення нових, справедливих, здорових і відповідних до реального відношення сил у державі соціальних і політичних форм. Директорія є тимчасова верховна влада революційного часу. Одержавши на час боротьби силу і право управління державою від першого джерела революційного права трудящого народу, Директорія передасть свої повноваження тому ж самому народові, але Директорія вважає, що право управління й порядкування краєм повинно належати тільки тим класам, які суть основою громадського життя які творять матеріальні та духовні цінности, які кровью й життям своїх членів вступили до боротьби з руйнуючими силами сучасного ладу.

Влада в Українській Народній Республіці повинна належати лишь класам працюючим, робітництву й селянству, тим класам, що здобули цю владу своєю кровю. Так звані пануючі класи земельної та промислової буржуазії за сім місяців цілковитого, нічим необмеженого свого панування на Україні доказали свою цільовату нездатність і надзвичайну шкідливість для всього народу в управлінню державою. Маючи всі матеріяльні, фізичні й духовні засоби, маючи повну волю для організації економічного й політичного життя, ці класи внесли тільки дезорганізацію й руїну в край, дбаючи тільки про свої вузько класові егоїстичні інтереси. Ці класи вели фактично грабіжницьку політику в краю. Ними пограбовано, розкрадено в чужі імперіялістичні руки значну частину державонародного майна. Дбаючи тільки про накопичування капіталів у приватних руках ці люде довели промисловість до повного занепаду, а господарство краю до злиденного стану. Росцвет спекуляції за панування цих правителів дійшов до нечуваних розмірів. Поводячись як у завойованій країні, великовласники правили методом безоглядного терору й насильства, закупування живцем у землю, вирізування шматків живої шкіри, випалювання очей-так звались поміщицькими карателями. Всі ці звірства були цілком нормальними способами управління народом.

Будучи чужинцями в краю, великовласники брутально топтали національні права й здобутки нашого народу, ганьбили гідність його державности, продавали й зрадкували з такими жертвами й такою працею збудовані державні форми. З боку революційного правительства, поставленого народом, що в тиші й муках повстав проти цих людей, було би злочинством проти всього краю після всього допустити ці класи до участи в правлінню країною. Отже Директорія заявляє: класи не трудові експлоататорські, які живляться й розкошують із праці класів трудових, класи, які нищили, руйнували господарство, одначили своє правління жорстокостями й реакцією, не мають права голосу в порядкуванню державою. Директорія передає свої права й повноваження лишь трудовому народові Самостійної Української Народньої Республіки. Директорія пропонує: 1) трудовому селянству, що перше одгукнулось на поклик Директорії, встало зі зброєю в руках до бою з панством по всій Україні, зібратись у губернії й вибрати своїх делегатів на конгрес трудового народу України. Ті делегати будуть представляти так волю як того озброєного селянства, що тепер тимчасово є в військах, так і тих, що щирою працею дома помагають творити народній державний лад та порядок; 2) міському робітництву вибрати од фабрик, майстерень, заводів, контор та инших установ людської праці своїх делегатів на конгрес трудового народу України.

Частина робітництва неукраїнської національности під час боротьби Українського народу з бувшим гетьманом, ставилась до цієї боротьби не з повною активностю, а частина нейтрально. Директорія гадає, що в боротьбі за визволення всіх працюючих, неукраїнське робітництво забуде свою національну нетерпимість і щиро та дружно пристане до всього трудового народу України; 3) трудовій інтелігенції, що безпосередньо працює для трудового народу, се-б то робітникам на полі народньої просвіти, лікарським помічникам, народнім кооперативам, служачим в конторах та инших установах так само вибрати своїх представників на конгрес трудового народу України. місце й час одкриття праці конгресу, а також норми виборів до нього Директорія оповіщає окремою інструкцією. Конгрес трудового народу України матиме всі верховні права й повну владу рішати всі питання соціального, економічного та політичного життя Республіки. Конгрес трудового народу, яко революційне представництво організованих працюючих мас, скликається не по удосконаленій формулі виборів, якої додержати зараз не можливо. Надалі, коли настане мирне життя, він має бути замінений представництвом працюючих мас, обраним по удосконаленій системі виборів, се-б то установчими зборами. Конгрес трудового народу має вирішити форми влади як на місцях, так і в центрі. До цього вирішення Директорія вважатиме всякі спроби захвату влади якими будь групами насильством над волею трудового Українського Народу й тому буде рішуче припиняти всякі такі самовольні виступи.

До конгресу Директорія верховною властю своєю на самперед поверне селянству ті контрибуції, які було зібрано з нього поміщиками. Рятуючи державу від дальшого господарського та промислового занепаду, розграбування та безоглядної експлоатації робітництва і всього населення, Директорія постановить на фабриках, заводах та инших промислових установах державний робітничий контроль і пильно дбатиме, щоб промисловість працювала здорового, корисного для народу життя. Всі зусилля свої Директорія направить на таку організацію народнього господарства, яка б відповідала сучасному переходовому моментові, коли нищиться старий капіталістичний світ і на його руїнах сходять паростки нового всесвітнього ладу, який не знатиме нового гніту й визиску. Директорія вважає своїм обов'язком взяти під керування Української Народньої Республіки головні галузі української промисловости й направити господарство в них в інтересах працюючих класів і всього громадянства, а не малої групи класу великовласників. Всі форми спекуляції Директорія нищитиме безпощадно, не зупиняючись перед карами військового часу. Для цього по всій Україні будуть організовані комісії боротьби зі спекуляцією. Так само Директорія пильно дбатиме, щоб негайно трудові маси були задоволені предметами першої необхідности (шкури, мануфактури, залізних виробів та иншого краму, а також продуктів споживи).

Ставочи твердо й непохитно на шлях соціальних основних реформ, Директорія вважає необхідним підкреслити, що визначатиме всіх заходів, щоб уникнути анархічних неорганізованих і несистематичних форм цієї перебудови. Директорія вважатиме своїм обов'язком погоджувати ці великі завдання з соціально історичними й міжнародніми умовами, в яких у даний момент перебуває Україна, а також ж з тими кращими формами соціальних реформ, яких досягнуло світова, особливо західно-европейська трудова демократія. В сфері міжнародних відносин Директорія стоїть на ґрунті цілковитого нейтралітету й бажання мирного співжиття з народами всіх держав. Ставочи перед собою великі та складні завдання, Директорія хотіла би всі здорові трудові сили свого народу вжити не на кривавую боротьбу з сусідами, а на утворення нового життя в краю та на заведення порядку й ладу, так бажаного всім працюючим. Так само у внутрішніх відносинах Республіки Директорія ставить собі метою національну злагоду й дружне поєднання трудової демократії всіх націй, що заселяють Українську землю. Директорія щиро вірить, що спільними силами всіх працюючих трудовий народ України без жорстоких, кривавих і непотрібних форм боротьби досягне своєї мети.

Класам нетрудовим треба розумно і чесно признати всю шкідливість і несправедливість їхнього бувшого панування й раз назавше примиритися з тим, що право рішати долю більшости народу повинно належати тій самій більшости, се-б то класам трудовим. Трудову інтелігенцію Директорія закликає рішуче стати на бік працюючих класів і, в інтересах творення нового, справедливого й здорового життя для всього народу, прикласти своїх сил, знань й науки для найкращого направлення будівничого соціального процесу.

Соціялістичні партії та групи всіх соціялістичних напрямів і всіх національностей Директорія кличе поставитись з повним розумінням важности моменту й всі свої сили направити на правильну та достойну трудового народу організацію волі його, на організацію порядку й ладу по всій землі трудової Республіки. Доручаючи негайне переведення в життя цих великих завдань правительству Української Народньої Республіки Раді Народніх Міністрів, Директорія вірить, що весь трудовий народ України щиро допоможе своєму правительству в цій важній відповідальній роботі.

Голова Директорії Української Народньої Республіки *В. Винниченко.*

Члени Директорії: *Петлюра, Швець, Андрієвський, Макаренко.*

1 січня 1919 р.
м. Вінниця

Інф.-Органи. Відділ Укр. Нац. Союзу.